

[Alvilda Larsen.]

salen. Det måtte stå enhver klart, at jo længere vi fjernede os fra september 1939, des mere uholdbart blev det at opretholde dette kunstige skel mellem to kategorier af byggeri. Nu siger den tidligere omtalte grundejerdirektør, at ministerens forslag på dette punkt er et tillidsbrud overfor bygherrer, som har bygget i tillid til, at huslejen var givet fri. Det er sørgeligt, at der findes mennesker, der er uimodtagelige for en sådan hug- og stikfast motivering, som er givet i ministerens forslag, for at ophæve 1939-grænsen. Det siges udtrykkeligt i bemærkningerne til lovforslaget:

„Den udvikling, der er sket på byggeområdet under og efter krigen, og som har medført, at byggelysten er langt større, end hvad der med den forhåndenværende arbejdskraft og materialer kan tilfredsstilles, og som samtidig har medført en stærk udbygning af det sociale byggeris organisation, bevirker imidlertid, at det ikke længere er nødvendigt at bevare den stimulans for nybyggeriet, som ligger i, at lejen frit kan fastsættes.“
Ministeren tilføjede i sin fremsættelsestale, at 1939-grænsens bortfald ikke vil

„betyde noget større indgreb overfor udlejerne af de i årene 1939—1948 opførte lejligheder, end indgrebet i 1939 betød overfor udlejerne af lejligheder fra før 1. september 1939“.

Og i bemærkningerne hedder det, at det må forekomme

„urimeligt at have beskyttelsesforanstaltninger for lejere, der sidder for en lav husleje. . . . og for hvem fremsættelse af kravet om yderligere lejeforhøjelse derfor kan virke katastrofalt“.

Ja, det er indlysende rigtigt, og det er utroligt, at man har været så længe om at erkende det fornuftige heri. Hvad denne 1939-grænse i de senere år har skabt af fortræd for de mennesker, der overhovedet har kunnet skaffe sig en lejlighed og stifte hjem, bliver det vist umuligt at gøre op i sådan en enkelt eftermiddagstime i folketinget. Jeg skal nøjes med at referere en fortræffelig artikel til belysning af emnet, som fandtes i dagbladet „Politiken“ for 31. oktober 1948. I artiklen fortælles der om en ejendom i Herlev, der hører til nybyggeriet; det drejede sig om små 2 værelser lejligheder med kammer, som inklusive varmebidrag kostede 152 kr. om måneden og med ekstra varmebidrag kom op på 160 kr., men erfaringen viste, at når både mand og kone arbejdede — det er de fleste simpelt-

hen pisket til at gøre for overhovedet at bo i sådan en lejlighed —, så blev huslejen reelt 200 kr. om måneden, fordi der måtte tillægges transportudgifter til 40—50 kr. Det hedder i denne artikel endvidere:

„Det er vist de færreste udenforstående, som er klar over, i hvor høj grad den høje husleje griber ind i dagliglivet. Det er ikke sådan, at den blot strammer budgettet og fremtvinger den nøjsomhed og sparsommelighed, der altid prises som en dyd af folk, som ikke selv behøver at vende en femøre. Hvis virkningerne ikke var større, kunne det endda gå. Men virkningerne er meget videregående. Den store husleje ændrer hele familielivets struktur. Den virker som en for stor brik i familiens økonomiske puslespil. Det er umuligt at få alle posterne til at passe sammen og opbygge et billede af et roligt og fornuftigt familieliv. Den store husleje skubber det hele fra hinanden.“

Jeg håber, ærede medlemmer er klar over, at den skildring her ikke er social propaganda, men en virkelighedstro og nøgtern bedømmelse af boligforhold i Danmark i året 1948, bragt af det radikale blad „Politiken“ under den helt rigtige overskrift:

„Husleje, som hindrer et normalt familieliv.“

Artiklen slutter opgivende med at konstatere, at der ikke bliver

„gjort noget af virkelig betydning for at lette det hårde pres på de unge familier“.

Jo, det er der gjort nu. Boligministeren har fremsat et forslag, hvis vedtagelse vil betyde, at der skabes et instrument, hvormed disse uholdbare tilstande kan bringes til ophør eller i hvert fald mildnes på afgørende måde, men forudsætningen er naturligvis, at ministerens forslag vedtages, som det er forelagt. Jeg håber derfor, at den ærede radikale ordfører, det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarp, og hendes parti er klar over det ansvar, de har i denne sag. Ministerens forslag ligger her, regeringspartiet står naturligvis bag det, og mit parti vil medvirke til dets gennemførelse. Vi venter faktisk kun på det radikale parti. Jeg har sidst forstået gennem „Politiken“'s artikel, at også det radikale parti er af den opfattelse, at hjemmene er samfundets grundvold. Jeg går ud fra som givet, at det ærede medlem vil støtte sit partiblads og være med til at ophæve virkningerne af en husleje, som hindrer et normalt familieliv. Man tør nok sige, at de unge familiers forhåbninger